

” Er dere flere som arbeider sammen, må du ha kontroll på alle før du feller trær. Bruk verneutstyr med tydelige farger.

“

Slik feller du et tre

I forrige kapittel av Motorsagskolen fikk du Åsmund Grønnings tips om felling av trær.

Siden felling og kvisting er så like temaer, får du også noen av Jannicke Modell Røhmens tips om dette viktige temaet.

– Kunsten er egentlig å kunne bedømme treet der det står. Det er nå du enklest ser hvordan du skal øptere det (dele det opp) slik at du utnytter potensialet maksimalt. Prisen på sagtømmer er mye høyere enn massevirke. Sett deg inn i de reglene som gjelder for akkurat den hogsten du skal selge. Men, du må også bedømme treet's tyngdepunkt og eventuell helning. På bakgrunn av det, pluss hvordan du skal få det ut av hogstfeltet, avgjør hvor du feller det.

SELVE FELLINGEN, er en kunst som krever øvelse.

Først skjærer du et styreskjær nedover i den retningen som treet skal falle. Skjær så inn skrått oppover til det faller ut en kile. Dette kalles felleskår, og vinkelen skal være mellom 70 – 90 grader. Jo større vinkel, jo lengre styring på treet før det knekker helt av fra stubben.

Så skjærer du av treet slik at det blir stående igjen en uskåret kant frem til felleskåret på 2 – 4 centimeter. Jevn tykkelse er viktig hvis det ikke er spesiell årsak til å avvike fra det. Teknikken avhenger av treet's størrelse. Er det fare for at treet skal spjære oppover (for eksempel når det skal felles over en forhøyning nær rota), kan du stikke inn sagsverdet i felleskåret og ta ut en god del av midten før du sager rundt. Det reduserer faren for spjæring.

SKJÆRINGEN BLIR BEDRE og bedre jo mer trening du får. Stubben skal i prinsippet være så lav som mulig, uten at du skjærer i stein eller bakken, og kuttene skal møte hverandre både horisontalt og vertikalt.

BRUK FELLESPETT. Da får du større makt til å dytte treet ned (det er dårlig butikk i å skjære i fellespettet).

Når treet begynner å helle, skal du trekke deg kontrollert vekk fra rota i motsatt retning. aldri ut til siden. Når den tykkeste enden spretter opp, vil du helst ikke ha den under haka. Legg inn en rutine og rydd litt rundt treet, slik at du vet hvor du skal gå. Slipp ikke treet av syne.

SÅ SKJER DET FOR ALLE: treet setter seg bakover og blir umulig å få ned. Kanskje må du bort til traktoren for å hente wiren.

– Dette er farlig arbeid, sier Jannicke. Gå i en bue utenom der treet skal falle. Ha ikke hørselvern på og følg med treet.

– En annen ting som folk burde være mer obs på, er hva som kan komme deisende ned, sier hun. Kanskje røsker treet av store døde greiner på andre trær, eller det kommer noen titalls kilo is som har sittet i baret. En tokilos grein i fritt fall blir som en pil. Det er før du begynner fellingen, at du sjekker alt dette. Det tar ikke mer enn noen sekunder, men det kan spare deg for mye lidelse eller ergrelse.

ER DERE FLERE som arbeider sammen, må du ha kontroll på alle før du feller trær.

BRUK VERNEUTSTYR med tydelige farger.

– **JEG RYDDER ALLTID** kjerret og småbuskene først både i fallsona til treet og i rettetten for meg selv, sier Jannicke Modell Røhmen.

– Det har flere fordeler. Først slipper du å kutte oppi all kvisten, og så slipper du spenningen i bøydetrær under det felte treet. De kan klappe temmelig kraftig til deg hvis du skjærer feil. Legg gjerne småtrærne i en haug og fell det store treet oppi der. – Slik kan du få en arbeidsbenk, råder hun. – Uansett, bør du felle ett eller noen trær på skrå først som en arbeidsbenk, slik at de neste blir liggende oppå i god høyde. Kvisting i riktig høyde sparer ryggen og går mye fortere.